

Oslo 9. juni 2017

Til Arbeids og Sosialdepartementet
Postboks 8019, Dep
0030 Oslo

Høringsinnspill: forslag til forskrift om arbeidstid for avlastere

Norsk Fosterhjemsforening viser til høringsbrev fra departementet av 28. april, og kommer her med sitt høringsinnspill.

Bakgrunn

Høyesteretts domsavsigelse i den såkalte Avlaster II saken (HR – 2016- 1366 A) har medført at kommuner nå må anse avlastere som arbeidstakere og ikke som oppdragstakere. Vi forstår at kommuner derfor ikke lenger kan engasjere avlastere gjennom separate oppdragskontrakter, men må inngå ordinære ansettelsesavtaler. Vi er kjent med at det kan innebære store vansker med å opprettholde dagens etablerte tilbud. Dette begrunnet i tvingende regler om arbeidstid som kommer til anvendelse iht arbeidsmiljølov og EU-direktiv. Videre at det for kommunene medfører store merkostnader at oppdragstagere nå skal få rettigheter iht arbeidsmiljøloven som andre ansatte.

Norsk Fosterhjemsforening er meget bekymret over situasjonen, i det avlastning er en viktig ordning for fosterhjemmet. Norsk Fosterhjemsforening sendte derfor Arbeids- og Sosialdepartementet og Barne- og Likestillingsdepartementet en bekymringsmelding den 05.04.17, dette fordi den nye situasjonen kan medføre store negative konsekvenser for våre medlemmer dersom kommunene sier opp avtalene med avlasterne som fosterbarna kjenner og har et forhold til. Hele avlastningsordningen kan dermed stå i fare. Norsk Fosterhjemsforening viser til at de fleste fosterhjem har avtale om avlastning som en del av sin fosterhjemsavtale med kommunen. For mange fosterforeldre er avlastning/ besøkshjem særdeles viktig slik at de kan greie å stå i jobben med å være en best mulig fosterforelder for fosterbarnet. Også for fosterbarnet vil besøk hos en kjent omsorgsperson i tillegg til fosterhjemmet være en fin avveksling. Det er viktig for fosterbarnet at det nå, som en følge av konsekvenser av Avlaster dommen, ikke blir utsatt for ytterligere skifte av stabile og kjente personer rundt seg. For fosterbarnet og fosterhjemmet er det av stor betydning å kunne forholde seg til de avlastere man har opparbeidet seg et trygt og nært forhold til. Vi minner om at fosterbarn er særskilt sårbare, og må skånes for belastninger.

For å løse den oppståtte situasjon mht arbeidstidsbestemmelsene, kom Arbeids og Sosialdepartementet den 28.04. 17 med utkast til forskrift om arbeidstid for avlastere, og ber om høringsinnspill.

Nærmere til deler av forslaget:

Iht departementets forslag gjelder forskriften avlastning i brukers hjem og i avlasters hjem samt i besøkshjem.

1) Dersom avlaster ikke har annet arbeidsforhold hos kommunen:

Forslaget åpner da opp for å videreføre avlastning i sammenhengende 48 timer over en helg. Dette vil løse situasjonen for mange som har helgeavlastning.

Mht ferieavlastning fins det imidlertid så langt ingen løsning. Det innebærer at en avlaster eller et besøks hjem ikke kan utføre sammenhengende ferieavlastning i mer enn 48 timer. Departementet jobber med en løsning på dette.

2) Dersom avlaster har et annet arbeidsforhold hos kommunen

I de tilfeller arbeidstaker skal være avlaster i mer enn ett døgn kreves det at arbeidstaker må ha 16 timer arbeidsfri periode både før og etter avlastningen.

Forslaget avhjelper altså ikke muligheten for de avlasterne som også har et «ordinært» arbeidsforhold i kommunen.

Norsk Fosterhjemsforening forstår regelen dithen at dersom avlaster har et annet ordinært arbeidsforhold, men hvor ikke selve kommunen er arbeidsgiver, vil man være over i pkt 1 ovenfor.

Reglene slår dermed helt tilfeldig ut, i forhold til hvem som er avlasterens arbeidsgiver i tillegg til avlaster- arbeidet. Det er således ikke den samlede arbeidsbelastningen av timer som er avgjørende for om man kommer inn i pkt 1 eller 2, men det helt tilfeldige forhold om man fra før har kommunen som arbeidsgiver eller ikke. Dersom dette er en riktig forståelse av regelverket, reiser Norsk Fosterhjemsforening spørsmål om det vil være lovlig å organisere ansettelsesavtalene mht avlastning med et annet rettssubjekt enn kommunen som arbeidsgiver slik at alle avlastere vil kunne komme inn under pkt 1.

Norsk Fosterhjemsforening har ikke oversikt over hvor mange av våre medlemmer som har avlastere som også har et ordinært ansettelsesforhold i kommunen, og hvor deres situasjon derfor ikke avhjelpest i forskriften. Vi har heller ikke tall på hvor mange av våre medlemmer som har avtale om ferieavlastning.

Norsk Fosterhjemsforening peker på at det er bekymringsfullt hvilke økte kostnader kommunene påføres som følge av dette, og at staten må sikre at kommunene har økonomi til å videreføre avlastningsordningene. Det må ikke være slik at kommunene ikke har råd til å videreføre disse på grunn av manglende økonomiske rammer. Vi er kjent med at en rekke kommuner har varslet at endrede regler betyr meget høye kostnader om avlastningsordningene skal videreføres.

Ad forskriftens anvendelsesområde:

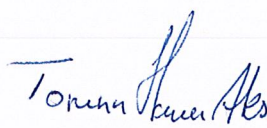
Det fremgår av høringsbrevets pkt 4.2.1 om virkeområde og innhold at forskriften skal gjelde avlastning som er hjemlet i helse-og omsorgstjenesteloven § 3-2 nr 6 bokstav d, i tillegg foreslås at forskriften skal gjelde for besøks og avlastningshjem etter barnevernloven § 4-4.

Norsk Fosterhjemsforening er usikker på om forskriftens anvendelsesområde kan anses å dekke avlastning i fosterhjem. Spørsmål er om det er dekkende nok i forhold til virkeområde å henvise til barnevernloven §4-4 når man skal la forskriften gjelde avlastere som gir avlastning til **fosterfamilier** som har et fosterhjemsoppdrag for barneverntjenesten. § 4-4 omhandler hjelpetiltak til barn og

barnefamilier, og her tenker man vel primært på frivillige tiltak i forhold til barnets **biologiske** familie og avlastning disse kan motta som et frivillig tiltak? Barn kan plasseres i fosterhjem som et frivillig tiltak fra foreldrenes side iht § 4-4-, eller etter et vedtak om tvungen omsorgsovertagelse etter § 4-12. Hjemmelsgrunnlag for fosterhjemmenes avlastningsordning vil vel være fosterhjemsavtalen som inngås mellom fosterhjem og barneverntjeneste og ikke barnevernloven §4-4? Det er viktig at forskriftens virkeområde blir slik at den omfatter avlastningsordninger for barn plassert i fosterhjem uansett årsak og hjemmelsgrunnlag, og enten det er i brukers hjem, i avlasterens hjem samt i besøkshjem.

Norsk Fosterhjemsforening

Med vennlig hilsen

Torunn Hauen Aks
Styreleder

Tove M S Wahlstrøm
Generalsekretær